

ske være Grund til for Landkommunerne at skaffe sig visse Garantier baade med Hensyn til Dispositionsret over Kapitalformue og med Hensyn til, hvorvidt nye Forretningsomraader kan inddrages. Her er der dog nogen Garanti ved den kvalificerede Majoritet.

Jeg har blot villet gøre opmærksom paa dette, det er, som sagt, ikke Venstres Mening at gøre nogen som helst Indvending mod en Ordning som den her foreslaaede, og jeg skal derfor anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling.

Hauge: Som allerede fremhævet, er det Lovforslag, der her foreligger til første Behandling, et Resultat af lange og meget besværlige og indviklede Forhandlinger, der er førte om det Fællesskab, som i amtskommunal Henseende bestaar mellem Købstad- og Landkommunerne paa Bornholm. Dette Fællesskab gaar meget langt tilbage i Tiden. Allerede den 26. Maj og 10. November 1741 blev der ved saakaldte allerhøjeste Reskriptioner fastslaaet, at et saadant Fællesskab bestod, og senere, 8. August og 18. November 1820, er det ved kongelig Rentekammer-skrivelse paa ny fastslaaet, at der er et særligt Fællesskab i amtskommunal Henseende paa Bornholm, og at der er en særlig Amtsfond, hvortil der ydes Bidrag efter bestemte Regler af Landkommunerne og Købstæderne, og hvoraf der afholdes visse Fællesudgifter. Fællesskabet bestaar navnlig deri, at man har den fælles Amtsfond, der udreder Udgifter til f. Eks. Sygehuse, Politivæsen, Forrentning af Jernbanelaan og mange andre. Formaal. Oprindelig ydede Købstæderne med Undtagelse af Allinge-Sandvig en Fjerdedel af Udgifterne, medens Landkommunerne og Allinge-Sandvig Kommune udredede de tre Fjerdedele. Disse Bidrag blev paalignet efter Hartkorn, men der var for Allinge-Sandvigs Vedkommende fastsat et vilkaarligt Hartkorn. Denne Ordning bestod til 1850, da der den 30. Juni ved kongelig Resolution blev truffet en midlertidig Ordning, ved hvilken det blev bestemt, at Udgifterne til Vejvæsenet skulde fordeles efter Hartkorn og de øvrige Udgifter skulde fordeles saaledes, at $\frac{2}{3}$ faldt paa Landkommunerne og $\frac{1}{3}$ paa Købstæderne.

Denne kongelige Resolution skulde kun have midlertidig Gyldighed, foreløbig kun gælde for Aarene 1851 og 1852. Den blev fornyet, og Ordningen vedblev at bestaa indtil 1856. Derefter blev der af den daværende Indenrigsminister forelagt et Lov-

forslag her i Tinget, hvorefter den hidtil gældende Ordning skulde lovfæstes. Man var nemlig i Ministeriet af den Opfattelse, at man egentlig ikke befandt sig fuldstændig paa Lovens Grund ved at udstede den ene kongelige Anordning efter den anden om dette specielle Forhold. Ved Loven af 21. Januar 1857 blev i Virkeligheden kun den hidtil gældende Ordning fastslaaet ved Lov. Det blev da bestemt fastslaaet, hvad der havde været gældende i nogle Aar, at Udgifterne til Vejvæsenet skulde udredes efter Hartkorn og de øvrige Udgifter fordeles med $\frac{1}{3}$ paa Købstæderne og $\frac{2}{3}$ paa Landkommunerne, en Deling, der den Gang svarede til Folketallet, og det blev samtidig bestemt, at Købstæderne indbyrdes skulde udrede deres Bidrag til Amtsfonden efter deres Folketal. Som Aarene gik, blev imidlertid Ligningsgrundlaget forrykket, idet Befolkningen voksede stærkere i Købstæderne end i Landkommunerne, og der blev derefter efter langvarige Forhandlinger truffet særlige Overenskomster for at raade Bod paa det Misforhold, der derved kom til Stede. Disse nye Overenskomster blev sluttet paa Tid og blev ikke fornyet, og i nogle Aar er Udgifterne udredede af Købstadkommunerne og Landkommunerne efter Loven af 1857, hvorved Landkommunerne er blevet i høj Grad forurettet. Nye Forhandlinger har i disse Aar været optagne. De har været besværlige, men man er dog endelig naaet til en Overenskomst, som findes i Nr. 4 af de Lovforslaget ledsagende Bilag. Men ogsaa den Overenskomst gælder for et nærmere bestemt Tidsrum — 10 Aar —, og det er, hvad man vil se af Overenskomsten, nærmere præciseret, hvorledes man skal forholde sig, hvis man efter disse 10 Aars Forløb ikke kan enes om en ny Overenskomst.

Det Lovforslag, der her foreligger, er ikke helt stemmende med Overenskomsten. Det er i Virkeligheden et Forslag om at vende tilbage til den gamle før 1857 gældende Praksis, hvor man klarede sig med kongelige Anordninger. I 1857 mente Indenrigsministeren, at han ikke længere kunde klare sig med kongelige Anordninger, og forelagde derfor det Lovforslag, som blev Lov den 21. Januar 1857. Nu foreligger der et Lovforslag, hvorefter de kongelige Anordninger gøres lovmedholdelige, og jeg har ikke noget derimod at indvende, men jeg gaar ud fra, at Bestemmelsen i § 1 skal forstaas saaledes, at Indenrigsministeren, uanset den kategoriske Bestemmelse, at